

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 11. De euitatione excommunicati nominatim denunciati, aut notorii
percussoris Clerici, vel Monachi,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

distinct. 6. §. Laborer, sub finem, eundem excommunicatum magis peccare non vitando alios, quam hos non vitando ipsum contra Ecclesie prohibitionem. Ratio est quæ habetur in cit. cap. Illud: quia propter proprium delictum, & in pœnam illius obligatur vitare alios: hi vero non in pœnam sui delicti; sed ipsius excommunicati tenentur eum vitare. Adde ex iisdem, fieri posse ut ceteri cum eo conuersentur sine peccato: ipse tamen non excusetur à peccato; quia non est ei sicut illis facta potestas conuersandi, quantumcumque occultus sit. Verumtamen conuersando peccat solum venialiter, ex Caiet in verbo Excommunicatio, cap. vltim. vers. Vbi scit: quia cum preceptum Ecclesiasticum excludat excommunicatum directe cõmunionem fidelium, prout fideles sunt: & per quamdam tantum extensionem, & quasi consecutionem à excommunicatione ipsorum, prout homines sunt, communi fidelibus cum infidelibus: ille se ingerens huic posteriori cõmunioni, quam nomine conuersationis humane significamus, censetur tantummodo agere præter inhibitionem Ecclesie; & ideo peccare solum venialiter: quæ ratio sumpta est ex D. Thom. in 4. distinct. 18. quest. 2. art. 4. questiuicula 3. ad secundum.

56. Sunt etiam aliquot casus in quibus excommunicatus conuersando cum aliis fidelibus, non peccat, quos in eodem cap. 22. §. 1. Vgolinus persequitur. Primus est, cum conuersatur procurando suam absolutionem apud Superiorem. Ecclesia enim non negat illi conuersationem per quam à contumacia exeat. Secundus est, cum probabiliter ignorat se excommunicatum esse: talis enim ignorantia, ut à peccato, sic & à pœna peccati excusat. Tertius est, cum premitur necessitate excusante, qualis est famis, cum scilicet non habet unde viuat; ita ut ab aliis petere, & accipere debeat victum: aut qui morbo premitur, ideoque indiget medicinis, & medici opera: aut quando vocatus est in ius, & respondere cogitur. Ratio autem est, quod necessitas faciat licitum id quod non est legitimum, ex cap. 4. De regulis iuris. Quartus casus est, cum cum quibus conuersatur, non sunt Christiani. Nam à fidelium tantum cõmunionem, ut bene memoratus auctor ostendit, excommunicatio separat; unde conuersatio cum infidelibus relinquatur ei perinde libera ac ceteris.

Iam cur fidelibus permitatur potius cum infidelibus communicatio quam cum excommunicatis, idem auctor in sequenti cap. 23. in initio numer. 9. rationem hanc adfert, quod si illi, qui sunt extra Ecclesiam, ad conuersationem non admittantur, neque ad illam attrahentur. Excommunicati vero, illam iam ingressi, sed in illa membra putrida per suam contumaciam effecti, tanquam resecti à reliquis membris per excommunicationis gladium, repelluntur à conuersatione.

57. QUOD VERO attinet ad obligationem quam ceteri habent ipsum vitandi. Antiquo iure quidem per plures canones (eos refert Vgolinus in principio memorati cap. 23.) statutum est, ut quiuis excommunicatus maiore excommunicatione à quouis qui cum talem sciret, vitari deberet, etiamsi non esset denunciatus, aut notorius. Atque vitari publice ab eo qui excommunicatum esse sciret publice: secreta vero ab eo qui sciret secreta, iuxta textum expressum in cap. Cum non ab homine, De sentent. excommunic. Idque ex Panorm. ad idem cap. num. 3. siue à iure, siue ab homine excommunicatus esset: item siue mentis compos, siue mente captus esset, & effectus furiosus; cum illius eadem sit ratio, ac sopiti somno, prout docet loco citato Vgolinus num. 6. Qui & addit in sequenti num. 8. siue viuus esset, siue mortuus: quia in cap. Sacris, De sepulturis, præscribitur ut quibus non communicamus viuus, non communicemus defunctis. Sic enim per Concilij Constantiensis constitutionem, quæ incipit: Ad euitanda, illud generale statutum restrictum est ad excommunicatum denunciatum nominatum, & ad notorium Clerici percussorem.

58. Quamquam eo quod illa ipsa constitutio (prout præ se ferunt hæc eius verba; Prætextu cuiuscumque sententiæ, aut censuræ Ecclesiasticæ: à iure, vel ab homine generaliter promulgatæ) loquitur de excommunicato generaliter, id est, de eo qui incurrit sententiam excommunicationis latam generaliter; controuersia est, quam proponit, sed non satis dirimit Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 2. num. 7. illatione 4. num.

vitari etiam debeat is qui scitur esse specialiter, siue nominatim excommunicatus, antequam ipse denunciatus sit publice, ut vsuuenit cum citatus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ob contumaciam non comparendi, aut non parendi, incurrit in talem excommunicationem, necdum est per iudicem denunciatus excommunicatus? Atque Adrianus in 4. De confess. dub. 9. putat eum vitari deberet quia cum indulgeatur tantum communicatio cum excommunicato generaliter, aut denunciato nominatim, aut non notorio Clerici percussore; ius antiquum est retinendum circa specialiter, seu nominatim excommunicatum, etiamsi non denunciatum.

Sed Caiet. in verbo Absolutio, vers. Absolutionis impedimenta, & in verbo Excommunicatio, cap. vltimo, vers. Excommunicatio minor, præter notorium Clerici percussorem nullum alium ponit vitandum, quam nominatim excommunicatum publice: & Nauar. in Ench. cap. 27. n. 93. in fin. aperte docet ob speciale excommunicationem, excommunicatum vitandum non esse, nisi sit denunciatus. Idem dixit ante eum Cosmas in pragmatica sanctione, tit. De excommunicatis non vitandis, & post eum Henriquez alios adhuc citans in 1. par. sua summa lib. 13. cap. 5. §. 1. Atque id ipsum Nauar. ex professo confirmat, De pœnitentiâ, dist. 6. cap. 1. §. Laborer, num. 23. Ratio præcipua est, quod fere omnium vsus habeat, neminem ob excommunicationem etiam speciatim in eum latam vitare, donec denunciatur. Consuetudo autem est optima legum interpretis, cap. Cum dilectus, De consuetudine. Et quamuis verba memoratæ constitutionis videantur ad solam generalem excommunicationem pertinere; interpretatio tamen eius, ut idem auctor recte ait, ad specialem extendi potest, cum instituta sit ad vitanda timoratarum conscientiarum scandala: quibus perinde specialis, ac generalis excommunicatio potest esse occasio.

Quod vero in eadem constitutione dicitur, censuræ Ecclesiasticæ, aut sententiæ à iure, aut ab homine generaliter promulgatæ; sic optime explicari potest, ut generaliter dicatur per vniuersæ, seu quæcumque illæ sint, nulla dempta: nisi fuerit à iudice publicata, aut lata in notorium Clerici percussorem, ut in eadem constitutione excipitur. Iam congruenter prædictis, posteriorem Caietani, & Nauarri sententiam sequentur ad plenam intelligentiam eius quod statuit de nominatim denunciato & notorio Clerici percussore euitandos; deinceps exponemus. Primo, quædam dubia de eadem citatione: deinde trademus quænam sint illa in quibus prohibetur cum talibus excommunicatis communicare; & postremo quænam sint illa, quæ possunt nobis reddere licitam communicationem cum iisdem.

CAP. XI.

In quo exponuntur dubia quadam de euitatione excommunicati nominatim denunciati, aut notorij percussoris Clerici.

S V M M A R I V M.

- 59 Explicatio difficultatis, siue semper vitandus is, qui scitur esse excommunicatus non toleratur ab Ecclesia.
60 Vitandus est excommunicatus, qui viri grauis testimonio, aut ex publica fama cognoscitur denunciatus.
61 Vitandus est excommunicatus, qui se denunciatum falsus est extra sacramentalem confessionem; non autem qui solummodo in tali confessione.
62 Quatenus excommunicatus in vna diocesi denunciatus, debeat in alia vitari.
63 Obiectio cum solutione.
64 Prelati inferiores Papa tenentur vitare excommunicatum quem ipsi denunciarunt. & quid de ipso Papa.
65 Quatenus vitari debeat is de quo dubitatur an sit denunciatus.

PRIMUM DVBIVM EST; an eum quem scimus esse nominatim denunciatum, aut notorium percussorem Clerici, teneamur semper vitare: ut verbi gratia: si post annum videam illum, quem sciu denunciatum esse? Ad quod respon-

detur cum Palud. in 4. dist. 18. quest. 6. artic. 2. & Adrian. in 4. item, De clauib. questione 3. vers. Septima exceptio. Nauar. in Enchirid. cap. 27. num. 36. in principio, nos teneri vitare in omnibus, quibus ipsum priuari habitum est haecenus; donec constet nobis de absolutione. Id quod aperte probatur ex cap. Sic ut nobis, De sentent. excommuni. Et procedit quantumcumque ipsum omnino poenitentem contumaciae, & satisfecerit parti, atque adeo sublata sit causa, propter quam excommunicatus est: quia sola absolutione excommunicatio tollitur, non autem satisfactio, ut plurimum Doctorum auctoritate Vgolinus habet. De censuris tab. 2. cap. 23. initio. nu. 2. Pro quo est textus in cap. Cum desideres, De sentent. excommunic. §. fin.

Iam, vt censetur nobis constare de absolutione, sufficere potest quod vnus aut alter vir grauis & fide dignus affirmet illam datam esse: quia id sufficit ad moralem certitudinem: neque sufficere, quod excommunicatus se absolutum dicat, nisi id probet, prout latius tractat Vgolinus in seq. num. 7. habetur ex cap. Sicut nobis, De sentent. excommunic. illis verbis, nisi excommunicati a te super absolutione sua literas nostras; vel illius cui vices nostras in hac parte commiserimus, reportauerint, aut alio modo legitime de illorum absolutione tibi confiterit; tu ipsos pro excommunicatis, habes vt prius, & facis iurari. J. Hec tibi. Veruntamen in foro poenitentia: pro se ac de se loquenti poenitenti credendum est; ex recepta sententia, pro qua ibidem auctoritates, & rationes Vgolinus adfert.

60. SECUNDVM DVBLVM EST; an cum quem publica fama, aut viri aliqui graues testantur esse nominatim denunciatum, teneamur vitare? Ad quod respondendum est cum Palud. loco citato, col. 3. & D. Anton. 3. part. tit. 2. §. 1. cap. 1. §. 1. quod etiam ex Hostiensis habet Vgolinus in cit. cap. 25. §. 10. num. 1. nos teneri vitare; atque adeo veritatem inquirere; nec ante desistere ab euitando, quam redditi simus certi. Ad hoc facit, quod per famam se tantum se excommunicatum esse sciens debeat gerere se pro excommunicato, ex cap. Illud, §. Licet autem, De Clerico excommunicat. ministrante, & ex cap. Cum desideres, §. Secundae quaestioni, De sentent. excommunic.

Iam si coniecturas habeamus probabiles, falsam esse talem famam, vt v.g. quod sparsa sit ab aemulis eius qui fertur denunciatus, aut ab hominibus non adeo fide dignis, vel viuos illos graues deceptos fuisse; tunc absq; scrupulo poterimus cum eo de quo agitur communicare, vt ibid. ait Palud. cui subscribit Sylu. in verbo Excommunicatio §. n. 4. & 28. Idemque dicendum est, vt post Panor. habet Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 2. n. 6. & post verumq; Vgolinus in supra cit. §. 10. n. 1. cum is qui scilicet denunciatus, communiter habeatur pro absolutato, aut verosimile est absolutum esse; vt cum est vir integer vitae, & animae suae curam gerens, longumq; tempus effluxit ex quo excommunicatus fuit.

61. TERTIVM DVBLVM EST. An debeat quis vitari, si extra confessionem, in secreto tamen, dixerit alicui se nominatim denunciatum, aut notorium percussore Clerici, necdum absolutum; vt fieri potest si roget pro se geri aliquod negotium quod per se non potest, quod sit nominatim denunciatus? Ad quod respondetur cum Palud. loco citato, & Syluest. in memorato numer. 28. vitari debere; ne, inquit Syluester, detur ei occasio ingrediendi se communioni aliorum contra iura; debere, inquam, occulte, ac quam commode fieri potest, sine scandalo. Quod si in confessione id dixerit, & Confessarius nesciat aliunde, is non tenetur; imo non potest licite illum vitare, ne quidem occulte, iuxta D. Anton. loco citato, & Syluest. in eod. num. 28. quod quidem Couar. retractat ad cap. Alma mater, 1. par. §. 2. num. 3. Ratio vero est, tum quia sigillum confessionis, omnium maximum, id ipsum exigit; tum quia excommunicatio cum feratur in foro exteriori, patefieri debet per actum exteriorem. Actus vero confessionis qui in foro exteriori fit Deo, etiam si fiat coram Sacerdote, non patet facit exterius excommunicationem sufficienter ad hoc, vt obligatio euitandi sequi censatur.

62. QUARTVM DVBLVM EST. An illum quem scimus in vna diocesi fuisse nominatim denunciatum, teneamur euitare in alia? Ad quod respondetur cum Syluestro in eod. verbo, num. 26. & Couar. ad cap. Alma mater, 1. part. §. 3.

num. 2. tenetur; excepto quod vbi communiter ignoratur fuisse denunciatus, occulte solummodo vitari debeat, nisi forte apud te habeas instrumenta; aut testes, quibus facile possis probare excommunicationem, & eius denunciationem; tunc enim tenetur, si nihil eorum, de quibus in sequen. cap. 12. re excuset, illum publice etiam vitare; vt iidem auctores ex eo docent, quod Ecclesia nullam cum excommunicato denunciatio communionem intendat excusare, per Extrauag. Ad euitanda.

Nec est, quod quis obicit Praelatum alterius dioceseos in qua facta est denunciatio, non potuisse obligare illos, qui sunt extra illam diuersam diocesim. Nam, vt bene arguetur Gabrielin 4. dist. 18. quest. 3. litera T. lex de vitando nominatim denunciato, vim & auctoritatem habet a Papa, qui obligare potest vbique, & omnes; quaecumque dignitate, siue Ecclesiastica siue laica polleant, iuxta cap. Solita; De maiori & obedientia.

63. Adeo vt quilibet Praelati inferiores Papa eos etiam quos ipsimet nominatim excommunicatos denunciauerint, teneantur vitare; perinde ac ceteri, ex cap. Cum desideres, De sentent. excommunic. §. Secundae quaestioni: poenamque minoris excommunicationis incurrat cum illis communicando, iuxta Syluest. in verbo Excommunicatio §. num. 10. in fine, Palud. in 4. dist. 18. quest. 6. art. 2. sub finem, & Couar. in cit. §. 2. num. 2. De Papa vero notat Syluest. in eod. n. 10. ipsum non incurere quidem minorem excommunicationem participando cum excommunicato nominatim denunciato; quia talis poena est iuris Ecclesiastici, cui ipse non subicitur; peccare tamen, quia is quies ob contumaciam Ecclesiae vitandum esse publica sententia statuerit, sicut ethnicus & publicanus habendus est, Christi precepto, cui Papa subicitur. Quamquam si ipsa participatione intendat excommunicatum absoluerit, quia eo ipso vere absoluit, cum non sit adstrictus formae absoluedi praescriptae a iure, sicut sunt Episcopi, vt bene ibidem ait Palud. nullus tunc est peccati locus, vt patet. Aduerte obiter cum Vgolino tabula 2. cap. 23. in principio, num. 5. ver. 8. Romanus Pontif. non cenferi absoluerit excommunicatum conuersando cum eo, nisi id exprimat speciatim, ex Clementina finali, De sentent. excommunic. Aduerte etiam ex eodem praeced. num. 3. priuilegium, quod Summus Pontifex dedit communicandi cum excommunicato, non valere, nisi interueniente iusta causa: sicut nec dispensatio in voto valet data sine causa: quia vitare eum que non vt contumacem Ecclesia statuit vitandum, iuris diuini est, per illud Christi; Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

64. QVINTVM DVBLVM EST. An teneamur vitare eum, de quo dubitamus an sit denunciatus? Ad quod respondet Adrian. in 4. De clauibus, quest. 3. & quodlibet 2. pag. sexta, teneri, si id praestare possumus sine ignominia & praedictio ipsius; alias non. Quod etiam Vgolinus Nauarrum & Iacobum a Graphis citans, tenet in memorato cap. 23. §. 10. num. 2. Suarez autem tomo 5. in tertiam partem, disput. 15. sect. 3. num. 4. & aliquot sequentibus contrarium probabiliter sequitur. Quod accommodatius est ad retinendam conscientiae tranquillitatem.

CAPVT XII.

De iis in quibus conuersatio humana ob excommunicationem prohibetur.

SVMMARIVM.

- 66. Quae ex parte iudicij ob excommunicationem prohibentur.
- 67. Pertinentia ad contractum, vel testamentum, ob eandem prohibita.
- 68. Prohibetur locutio cum excommunicato.
- 69. Itemq; ei exhiberi signa pacis, & munera mittere.
- 70. Prohibita excommunicato communicatio in diuinis cum alijs.
- 71. Quid agendum sit si excommunicatus non toleratus Ecclesiam ingrediatur cum diuina celebrantur.
- 72. Nolens exire incurrit noiam excommunicationem: & praesumens